

TARBIYACHILARNING KASBIY MATIVATSIYASINI RIVOJLANTIRISHDA INNAVATSION TEKNOLOGIYANING AHAMIYATI

Masharipova Barno

NDPI 2-bosqich magistri

Yuldasheva Shoxida

NDPI 2-bosqich magistri

Аннотация. *Maqolada tarbiyachining kasbiy motivatsiyasini rivojlantirishda innovatsion texnologiyalar ahamiyati va tarbiyachining ish faoliyatida ulardan foydalanish usullari o'rganildi. Motivatsiya va kasbiy motivatsiya xususiyatlari tahlil qilindi.*

Kalit so'zlar: *Motivatsiya, motiv, innovatsiya, texnologiya, innovatsion texnologiya, tarbiyachi, bola, ta'lim, mahorat.*

Аннотация. *В статье рассмотрено значение инновационных технологий в развитии профессиональной мотивации воспитателя и способы их использования в трудовой деятельности воспитателя. Проанализированы особенности мотивации и профессиональной мотивации.*

Ключевые слова: *мотивация, мотив, инновация, технология, инновационная технология, воспитатель, ребенок, образование, мастерство.*

Abstract. *The article considers the importance of innovative technologies in the development of professional motivation of the educator and the ways of their use in the work of the educator. The features of motivation and professional motivation are analyzed.*

Keywords: *motivation, motive, innovation, technology, innovative technology, educator, child, education, skill.*

Innovatsion texnologiyalar jadallik bilan rivojlanib borayotgan bugungi davrda, ushbu texnologiyalar maktabgacha ta'limda ham ustuvor ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa yurtimizda keyingi yillarda ko'plab izlanishlar natijasi sifatida yangicha yondashuvdagi ta'limiy faoliyatlar amaliyotga tadbiiq etilmoqda. Chunki innovatsion texnologiyalar ta'lim samaradorligini ta'minlabgina qolmay, bolalarda tarbiyaviy ta'sir ko'rsatishda ham beqiyos o'rinni egallaydi. Zero, yurtboshimiz Sh. Mirziyoyev aytganlaridek: "Bugun biz davlat va jamiyat hayotining

barcha sohalarini tubdan yangilashga qaratilgan innovatsion rivojlanish yo'liga o'tmoqdamiz. Bu bejizga emas, albatta. Chunki zamon shiddat bilan rivojlanib borayotgan hozirgi davrda kim yutadi? Yangi fikr, yangi g'oyaga, innovatsiyaga tayangan davlat yutadi.

Bugungi kunda har tomonlama rivojlangan barkamol avlodni tarbiyalab voyaga yetkazishda yoshlarning intellektual salohiyatini ro'yobga chiqarish va ularni komil inson qilib voyaga yetkazish – davlatimiz siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biridir. Chunki jismonan sog'lom, ma'naviy yetuk bolalar kelajagimiz poydevoridir. Kelajagimiz ko'zgusi hisoblangan bolalarni har tomonlama rivojlantirish va kamol toptirishda tarbiyachining

kasbiy faoliyatida innavatsion texnologiyalardan foydalanish mahorati alohida ahamiyatga egadir.

Hozirda ta'lim jarayoni oldiga qo'yilgan asosiy buyurtma jamiyatga raqobatbardosh mutaxassisni yetishtirib berishdan iborat. Tadqiqotlar natijalariga ko'ra, ko'pchilik ish beruvchilar mustaqil o'qib o'rganish, zarur hollarda tezkor va samarali qaror qabul qilish, o'z faoliyatini doimiy tahlil qilish (refleksiya) ko'nikmalariga ega bo'lgan xodim bilan shartnoma tuzishni ma'qul ko'radilar. Shuning uchun ham tarbiyachi avvalo, bilimli bo'lishi, o'zi yashab turgan ulkan hayotini bilishi, tabiat va jamiyatning qonuniyatlarini tushunishi, ijtimoiy faol

bo'lishi, umumiy va maktabgacha tarbiya pedagogikasini, bolalar ruhiyati va fiziologiyasini egallashi va bolalarning yosh xususiyatlarini bilishi, ish faoliyatiga yangi innavatsiyalarni kiritishi va innavatsion texnologiyalardan mohirona foydalana bilishi kerak. Shuningdek, pedagogik tarbiyachining hodisalarni tahlil qilishga ilmiy nuqtai nazardan yondashuvi bolani har tomonlama rivojlantirish muvaffaqiyatini amalga oshirishga imkon beradi. Buning uchun o'sib kelayotgan yosh avlodni bilimlar bilan qurollantirish milliy qadriyatlarimiz, ma'naviyatimizni tiklash jahon madaniyati, milliy madaniyatimiz durdonalari bilan tanishtirish, ularni jismoniy sog'lom ma'naviy yetuk qilib tarbiyalashdek vazifalar qo'yildi. Bu vazifalarni bajarish uchun tarbiyachi o'z ustida ishlashi, kasbiy mahoratini rivojlantirishi va innavatsion texnologiyalarni ta'lim jarayoniga olib kirishi zarurdir.

Texnologiya tushunchasi "Texnologiya"- grekcha "techne" so'zidan olingan bo'lib, mahorat, hunar va "logos"- tushuncha, ta'limot ma'nosini anglatadi. Texnologiya samarali vositalar yordamida ishlab chiqarishda mahsulotning sifat o'zgarishga olib keluvchi tizimli usullar yig'indisidir.

"Innavatsion texnologiya- ta'lim maqsadlariga va shaxsning rivojlanishiga qaratilgan pedagogik faoliyatni mutassil ravishda rivojlantirish tizimini loyihalashdir". Pedagogik texnologiyalar ta'lim- tarbiya jarayoniga o'ziga xos bo'lgan innavatsion yondashuvdir. U pedagogikada ijtimoiy- muhandislik tafakkurining ifodasi, o'qitish, tarbiyalash jarayonini ma'lum darajada standart holatga solidi.

Motivatsiya tushunchasiga ko'plab xorijiy olimlar: A.Bandur, S.Zanyuk, G.Ayzenk, V.Aseev, D.Braun G.Myurey, A.Rean, V.Stolina, X.Xekxauzen, F.Xoppe va boshqalar o'zlarining ilmiy ishlarini bag'ishlagan.. Ular orasida kasbiy motivatsiyani to'liq o'rgangan olimlar V.Biryuk, A.Verbitskiy, N.Kuzmin, A.Stupnikov, Ye.Rogov, V.Slastenin va boshqalar hisoblanadi.

"Motivatsiya" va "motiv" tushunchalari bir-biridan farqlanadi. Motiv ayni vaqtda shaxsning ichki holati va uning harakatlarini talab qilish sifatida qaraladi, bunda motiv sifati qiziqish, niyat va ehtiyoj bo'lishi mumkin. Zamonaviy tadqiqot kontekstlariga asoslangan motivatsiya, shaxs tomonidan hayotning ma'lum bir bosqichida shakllanadigan, o'z faoliyatini amalga oshiradigan va yo'naltirilgan shaxsning o'zaro ichki motivining ongli tizimi

sifatida qaraladi. Shuning uchun ham tarbiyachining kasbiy motivatsiyasining shakllanishida va rivojlanishida innovatsion texnologiyalar alohida ahamiyatga ega.

Innovatsion texnologiyalar kun sayin rivojlanib borayotgan bugungi shiddatkor zamonda yosh avlodning ma'naviy-ilmiiy dunyoqarashini kengaytirish borasida samaradorlikka erishish zarurati o'sib bormoqda. Bo'lajak pedagog kadrlar faoliyatining innovatsion xarakter kasb etishi ja'miyat ehtiyojiga aylandi. Yurtimizda yangi Renesans davri poydevorini qurish oliy

maqsadimizga aylanar ekan, buning uchun avvalo kelajak davomchilari bo'lmish farzandlarimiz ta'lim-tarbiyasining har tomonlama mukammal bo'lishi muhim mas'uliyatdir. Shuning uchun bolani erta yosh davridan boshlab yetuk malakali pedagoglar tarbiyasini olishi g'oyatda zarur hisoblanadi. Bilimli va ijodkor murabbiy, albatta, bolani ijobiy rivojlantirishda zamonaviy va

sifatli natijalarni kafolatlay oladigan innovatsion metodlarni bolalar faoliyatida foydalanish yo'llarini izlab topadi.

Bizga ma'lumki, innovatsiyalar uzluksiz ta'lim tizimini rivojlantirishning yetakchi omillaridan hisoblanadi. Ular ta'lim jarayonida bolalarning sifatli bilim olishlarini kafolatlabgina qolmay, ularning intellektual qobiliyati, mustaqillik tafakkurini shakllantirishga, dunyoqarashini kengayishiga olib keladi

Amaliyot shuni ko'rsatadiki, kasbiy motivatsiyani rivojlantirishda innovatsion texnologiyalar ishtiroki ta'lim jarayonini yanada samarali tashkil qilish imkonini beradi. Xususan, maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi bolani yangi narsalar, hodisalar dunyosiga jalb etishi, uni qiziqarli ishlarga jalb qilishi, faoliyat mavzusiga aylantirishi juda qiyin. Bu borada unga kasbiy motivatsiyagina kuch bera oladi. Bu ko'p jihatdan an'anaviy ravishda kelajakdagi maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining kasbiy motivatsiyasi bu avvalambor, o'quv faoliyatini rejalashtirish, dasturlarni amalga oshirish, texnologiyalarni o'zlashtirish, bolalar faoliyatini mo'ljallangan jarayon bo'yicha tashkil etishni o'zi ham innovatsion texnologiyadir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Agasieva N.M. Kasbiy motivatsiya talaba shaxsiyati va professionalizmi rivojlanishining harakatlantiruvchi omili sifatida // Zamonaviy fan va ta'lim rivojlanishining dolzarb muammolari– 2018. – 97–98 betlar.

2. Ta'lim shaxs va zamonaviy jamiyatning intellektual –axloqiy salohiyatining rivojlanish omili sifatida – 2018. – 140–143 -betlar.

3. Azizxo'jaeva N.N. O'qituvchi mutaxassisligiga tayyorlash texnologiyasi. –T.: TDPU, 2000.– 52 b

4. З.М.Рахматова, М.М.Қўзибоева, М.Р.Ахунова Развитие критического мышления студентов// ООО «Институт управления и социальноэкономического развития. Мировая наука.2018. 244-247-бетлар

BO'LAJAK TARBIYACHI PEDAGOGLARNI KASBIY FAOLIYATGA TAYYORLASHDA KASBIY MOTIVATSIYANING AHAMIYATI